

Slovo k povzbuzení na neděli 19. prosince 2021, na 4. neděli adventní – C
Biblická čtení: Mich 5,1-4a; Ž 80; Žid 10,5-10; Lk 1,39-45

Milé sestry, milí bratři,

čtvrtá neděle adventní je přeci jen jiná než všechny tři adventní neděle předcházející. Už tolik nepřipomíná generace věků čekajících na Mesiáše, nýbrž již – podobně jako celý předvánoční týden, který ji obklopuje – zpřítomňuje událostí narození Páně bezprostředně předcházející. Proto v evangeliu – podle jednotlivých ročních cyklů – čteme na čtvrtou neděli adventní postupně o zvěstování Panně Marii a zázračném panenském početí, o Josefově snu, aby Marii i s nenarozeným Božím dítětem vzal k sobě, a o příchodu Panny k Alžbětě a podivuhodném prvním setkání Mesiáše s jeho Předchůdcem a budoucím Křtitelem.

Letos máme před svými duchovním zrazy Mariino navštívení. Událost je to nesmírně krásná, až dojemná. Není divu, že se stala předlohou nejednoho ikonografického ztvárnění a především nepřeborným zdrojem duchovních a životních inspirací.

Evangelista Lukáš nám vše představuje následovně: Panna Maria zázračně počala ve svém lůně z Ducha svatého Božího Syna a hned – «v těch dnech» – odchází do Judska, oproti Nazaretu do hor, aby pomohla své starší příbuzné Alžbětě. Od samotného archanděla při zvěstování se Maria dověděla, že Alžběta, přestože byla považována za neplodnou, je již v šestém měsíci těhotenství. Ač ona sama je teprve na začátku, Jan Křtitel v lůně Alžbětě se radostí pohne, sotva jeho matka uslyší Mariin pozdrav. I Alžběta, ač na Marii nemůže být ještě nic vidět, podivuhodně porozumí pohnutí svého nenarozeného syna a jako první z lidí vyzná, že Maria je matkou Páně, matkou Boží: «Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?». Maria následně odpoví svým «Velebí má duše Hospodina».

Že se navštívení – setkání matek a jejich nenarozených dětí – děje bezprostředně po početí mladšího Ježíše, je bezpochyby nejvýraznějším novozákonním svědectvím přesvědčení, že lidský život začíná početím. Začal tak lidský život Božího Syna, začíná tak každý lidský život.

Nenarozený lidský život také cítí. O reakci počatého Ježíše sice v Novém zákoně nemáme ani slovo, čteme jen o radostném pohnutí Janově, přesto bezpočet mystických četeb a ikonografických vyobrazení dnešního evangelia tuto vzájemnou interakci obou se snaží nějak zachytit. Kdysi na jednom náboženství to krásně vystihlo i jedno děvče, když nakreslilo obě ženy, udělalo jim jakýsi průhled do lůna, v povijáncích nakreslilo obě děti; většího Jana, radostně jakoby až do fajfky se pohnuvšího, a menšího Ježíše, pohnuvšího se jen trochu.

Ochrana nenarozeného života – ne pro jiné cíle než pro život sám – ke křesťanství patří, není a nesmí se stát ideologií, ale má být reakcí na skutečnost, dosvědčenou vtělením samotného Božího Syna, že lidský život začíná početím.

Ale pochopitelně nejde jen o něj, o teprve nenarozený lidský život. Četbu dnešního krásného evangelia o podivuhodném setkání dvou ještě nenarozených dětí můžeme totiž rozšířit mnohem více, k mnohému dalšímu se můžeme nechat inspirovat.

Ještě nenarozený Kristus a ještě nenarozený Jan – vedle mnoha dalšího – reprezentují zároveň jakýkoli další bezbranný život. Nejen ten nenarozený, již počatý, ale každý, který mu je nějak podobný. Zvláště takový, který je nějak vydaný do ochrany druhým, jakoby svým matkám, ne nepodobně právě životu nenarozených dětí. Každý život cítí, vnímá, raduje se, podobně jako Jan, anebo trpí a má bolest. Každý lidský život je takový. I když se nám zdá, že ne, i když o tom nemůžeme mít důkaz, anebo to jednoduše nechceme vnímat. Každý bezbranný život zvláště je hodný naší ochrany a úcty. Neexistují bezcenní lidé, neexistují méněcenné lidské typy, každý lidský život je hoden respektu...

Jistě je mnoho dalších a možná i mnohem hlubších, mystičtějších a teologičtějších výkladů dnešní evangelijní události. Určitě bychom mohli například rozvinout celou typologii, koho reprezentuje Kristus (otevívající se Zákon Nový) a koho Jan (završující Zákon Starý). Anebo

koho Maria a koho Alžběta. Mohli bychom rozjímat o pokoře, která se celou událostí prolíná: Matka Božího Syna jde sloužit matce jeho předchůdce, starší a již úctyhodná Alžběta vyznává, jak požehnání Boží sestoupilo na mnohem mladší dívku Marii, Jan se svým způsobem skloní před Kristem, Boží Syn se vydá do lůna obyčejné dívky a nechá nosit světem. Mohli bychom rozjímat o radosti a plesání, které chtějí zaplavit duši každého člověka, který se opravdu (mystický) setká s Kristem. Mohli bychom uvažovat o tom, jak je jedním z nejkrásnějších lidských úkolů, jedním z nejkrásnějších našich úkolů nosit Boha v srdci přítomného světem. druhým lidem a pokorně se snažit nechat Krista působit skrze svá slova a gesta. A tak dále. To vše a jistě mnohem víc bychom mohli a možná i měli.

Ale můžeme také zůstat u onoho takřka prvoplánovitého, ovšem zcela nepřehlédnutelného momentu, že vše se děje bezprostředně po vtělení, že děti jsou ještě v lůně matek, a přesto jsou již Ježíšem Kristem a Janem Křtitelem. Vedle mnoha dalšího nám to připomíná, že každý život nenarozených dětí stejně jako každý život už dávno narozených lidí jim nějak podobných – bezbranných, na pospas druhým vydaných lidí, všech bezmocných, zubožených, utiskovaných, nešťastných, chudých, depresivních, vyloučených či migrujících – (každý a zvláště takový život) je hoden naší úcty a ochrany.

Protože je to lidský život, protože takto přišel na svět Boží Syn přijav lidství se vším, co k němu patří, protože zvláště v bezbranném Kristovu lidství podobném životě sám Kristus tajemně reálně přebývá...

Pokud přeskočíme takovéto základní pravdy evangelia o tom, kdo je Bůh a kdo je člověk, nemá příliš smyslu se nořit do nějakých dalších mystických úvah. Evangelium je v tomto ohledu až průzračně prosté: Slovo se stalo tělem a přebývalo – a stále přebývá – mezi námi. Přeskočíme-li toto, přehlédneme-li anebo dokonce zahubíme život, ve kterém Bůh přebývá, může se nám stát, že se s opravdovým Kristem tragicky mineme. Jakoby se minul i Jan, kdyby byl nerozpoznal v hlase jeho matky Krista.

Jistě, co se už třeba jednou stalo, se už nedá odestát. Přehlédli-li jsme někdy, nezachránili anebo dokonce zahubili něčí život, stalo se. Od toho je zde Boží nekonečně milosrdné odpuštění. Ale jde o to, aby se něco takového příště už nedělo, abychom stále pamatovali na dnešní evangelium, kdykoli budeme životní situací povolání bránit a chránit jakkoli bezbranný a ohrožený lidský život.

Vůle k tomu a následný čin se tak mohou stát jedním z dalších příchodů Pána Ježíše do našeho života, jedním z dalších Kristových tajemných zrození v našem srdci, jedním z dalších způsobů jeho nošení světem a jeho rození do světa skrze náš dobrý čin, skrze čin lásky pomáhající životu.